

Jarosław Rzepa
Zbigniew Ziejewski
Dariusz Kurzawa
Urszula Pasławska
Bożena Żelazowska

minister rodziny i polityki społecznej

Interpelacja nr 24734

Interpelacja w sprawie nowelizacji przepisów emerytalnych dla kobiet z rocznika 1953

Interpelacja poselska w przedmiocie nowelizacji przepisów emerytalnych dla kobiet z rocznika 1953

Działając na podstawie art. 115 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (t.j. Dz. U. Z 2018 poz. 1799), a także art. 192 ust. 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. M.P. z 2019 r. poz. 1028) składam niniejszą interpelację w przedmiocie: nowelizacji przepisów emerytalnych dla kobiet z rocznika 1953

Zgodnie z przepisem art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 291 – zwana dalej: ustawą o emeryturach z FUS): „Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę częściową lub emeryturę na podstawie przepisów art. 46, 50, 50a, 50e, 184 lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 oraz z 2021 r. poz. 4), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną zgodnie z ust. 1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne”.

Przy czym wyrokiem z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt. P 20/16 (dostęp za pośrednictwem LEX: 10.06.21 r.) Trybunał Konstytucyjny uznał wyżej cytowaną regulację (w brzmieniu sprzed 30 października 2017 r.) za sprzeczną z przepisem art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 – zwana dalej: Konstytucją RP) w zakresie do kobiet urodzonych w 1953 r., które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na warunkach określonych w przepisie art. 46 ustawy o emeryturach z FUS.

Trybunał Konstytucyjny zważył bowiem, że kobiety w chwili, w której przechodziły na wcześniejszą emeryturę nie były świadome, że zastosowany zostanie wobec nich przepis art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach z FUS. Innymi słowy, że emerytura będzie naliczana w inny sposób, niż w ten, o którym osoby te wiedziały w chwili przejścia na emeryturę. Dodać trzeba, że zasady obliczeń wysokości świadczenia emerytalnego zgodnie z przepisem art. 25 ust. 1b ustawodawca wprowadził już wówczas, gdy kobiety z rocznika 1953 były już na emeryturze.

Stąd Trybunał Konstytucyjny skonstatował, iż taki stan prawny nie może się ostać ze względu na to, że godzi on w zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) oraz w wywodzoną z niej zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa. Wyżej opisywane orzeczenie było niezwykle relewantne. Umożliwiło one bowiem kobietom z rocznika 1953 ubieganie się o ponowne obliczenie ich emerytury. Nie wszystkie jednak osoby, które były objęte zakresem wyroku TK mają obecnie możliwość ubiegania się o przyznanie im poprawnie obliczonych świadczeń emerytalnych.

Okazuje się bowiem, że wyższe świadczenia otrzymują jedynie te emerytki, które do tej pory nie ubiegały się o przyznanie emerytury w pełnej wysokości. Świadczenie to jest obliczane przy pomocy bieżących wskaźników, a zatem zwaloryzowanego kapitału początkowego, zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Bierze się tu również pod uwagę średnią długość dalszego życia, liczoną w miesiącach, jak i nie dokonuje się potrącania wcześniejszych emerytur. Dodać trzeba, że dla emerytek, które wcześniej nie występowały o przyznanie świadczenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął wskaźnik dalszej długości życia jako 195 miesięcy, co powoduje, że otrzymują one wyższą emeryturę.

Szczecin 10.06.2021 r.

Tymczasem te emerytki, które już wcześniej wystąpiły o przyznanie im pełnego świadczenia emerytalnego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych stosuje wskaźnik dalszej długości życia, wynoszący 254,10 miesięcy, co powoduje, że osoby te otrzymują emeryturę w niższej wysokości, niż pozostałe emerytki.

W tym miejscu wskazać trzeba, że taka sytuacja jest absolutnie niedopuszczalna. Obie grupy wnioskodawczyń są emerytkami z rocznika 1953, których dotyczył przytaczany wcześniej wyrok Trybunału Konstytucyjnego; kobiety z obu grup nie wiedziały także, że po przejściu przez nie na emeryturę, ustawodawca dokona niekorzystnej dla nich zmiany sposobu obliczenia wysokości świadczeń emerytalnych. Wobec grup tych stosuje się jednak zupełnie inne kryteria, traktując jako uprzywilejowane te emerytki, które wcześniej nie wystąpiły z wnioskiem o przyznanie im pełnego świadczenia. Dzieje się tak ze względu na przelicznik dalszej średniej długości życia, który jest nierówny dla obu grup, choć nierówność ta ma prawnie irrelewantne źródła.

Obowiązujące de lege lata stan prawny stoi więc w sprzeczności z przepisem art. 32 Konstytucji RP, statuującym zasadę równego traktowania obywateli i niedyskryminowania ich w życiu publicznym z prawnie irrelewantnych przyczyn. Dlatego też należy postulować jego pilną zmianę poprzez ustanowienie jednego przelicznika dalszej średniej długości życia dla wszystkich kobiet z rocznika 1953 tak, aby otrzymywały one świadczenie emerytalne o tej samej wysokości.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się z następującymi pytaniami:

1. Dlaczego wobec kobiet z rocznika 1953 stosuje się odmienne przeliczniki średniej dalszej długości życia dla emerytek, które wcześniej ubiegały się o przyznanie im świadczenia emerytalnego w pełnym wymiarze i dla tych, które o takie świadczenie się nie ubiegały?
2. Czy Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej wiedziało o problemie różnicowania sytuacji prawnej kobiet z rocznika 1953 i czy podjęło w tej sprawie jakieś działania? Jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, to dlaczego?
3. Czy Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej planuje nowelizację regulacji prawnych w zakresie obliczania wysokości świadczenia emerytalnego dla kobiet z rocznika 1953 tak, aby stosować do tych osób jednolity przelicznik dalszej średniej długości życia? Jeśli tak, to jakie i

kiedy zostaną zgłoszone? Jeśli nie, to dlaczego?

Jarosław Rzepa

poseł na Sejm IX Kadencji